



İNSAMER
İHH İNSANİ VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
IHH HUMANITARIAN AND SOCIAL RESEARCH CENTER
مركز البحوث الإنسانية و الاجتماعية



Suriye - Türk Gençlik Diyalogu Forumu

Birinci Turu

Suriye Diyalog Merkezi, Genç İHH ve İnsani Ve Sosyal Araştırmalar Merkezi
(İNSAMER) Ortaklığıyla Oluşturulan Diyalog Formu

20 Ekim 2018 (11 Safer 1440)

FİHRİST

Önsöz ve Uygulama Özeti.....	2
Forumun açılışı:.....	3
Oturum 1 : Ortak Dert Ve Sorunlar.....	4
1. Toplumsal Problemler	4
2. Yanlış Anlaşılma Problemleri	5
3. Ekonomik Durum Problemi	6
OTURUM 2 : ORTAK YAPI.....	6
TAVSİYELER VE KAPANIŞ.....	8
Kurum dernek ve vakıflara yönelik tavsiyeler	8
Bireylere yönelik tavsiyeler	9

Önsöz ve Uygulama Özeti

Bugün Türkiye’de üç buçuk milyondan fazla Suriyeli yaşamaktadır. Bu Suriyeliler birçok farklı sebep ve koşulla Suriye’nin farklı şehir ve kentlerinden gelmişlerdir. Bu nedenlerin en belirginini ise “savaş” ve Suriye devrimi patlak verdiğinden bu yana Suriye rejiminin geri durmadığı tutuklamalar ve güvenlik tahkikatlarının gölgesinde Suriye kentlerinde güvenliğin bulunmamasıdır. Sonunda Suriyeliler farklı ekonomik ve toplumsal nedenlerle Türkiye’ye intikal etmişlerdir. Suriyelilerin varlığı, Türk toplumu üzerinde çeşitli alanlarda politik, sosyal, ekonomik ve eğitimsel etkiler yaratmış, her iki tarafa açık olumlu veya olumsuz etkiler bırakmıştır: Suriyeli misafirler ve ev sahibi Türkler...

Suriye ve Türk gençleri arasında yüz yüze görüşme ve buluşma ortamı oluşturmak, yanlış anlamaları düzeltmek, gerek Türkiye'deki Suriyelilerin gerekse ev sahibi toplumun sorunlarının ortak ve karşılıklı anlayışını geliştirmek ve ortak yaşamın temellerini oluşturmak için Suriye Diyalog Merkezi, Genç İHH ve İnsani Ve Sosyal Araştırmalar Merkezi (İNSAMER) ortaklığıyla hicri 11 safer 1440 miladi 28 ekim 2018 cumartesi günü İstanbul’da 30 Türk ve Suriyeli gencin katılımıyla Birinci Suriye - Türk Gençlik Diyalogu Forumunu gerçekleştirmiştir. Buluşmada iki tartışma oturumu yer almıştır. Birincisinde birçok konuda, özellikle de yanlış anlama nedeniyle iki kardeş toplum arasında birçok anlaşmazlık ve çekişmeye neden olan konularda ortak anlayışın oluşturulmasına odaklanılmıştır. İkinci oturumda ise tarafların çıkarlarına olacak ve aralarındaki ortaklık ve kardeşlik çerçevelerini derinleştirecek Türk-Suriyeli girişim ve projelerinin temellerini oluşturma konusunu ele alınmıştır. Forum bir grup tavsiye ile özetlenmiştir ki, bu tavsiyelerin başında Türk Suriye toplumlarının tanışabilmesi için basın platformlarının oluşturulması ve Suriyelilerin sorunlarının Türk taraf ile birlikte takip edilmesi için Suriye-Türk irtibat bürosunun harekete geçirilmesi gerektiği konuları gelmiştir. Öte yandan katılımcılar Suriyelilere kendilerini tanıtmaya, sorunlarını anlatmaya, Türkçe öğrenmeye çalışmaya, Türk toplumunun gelenek ve kültürünü öğrenmeye ve bunlara saygı duymaya tavsiyesinde bulunmuşlardır.

Forumun açılışı:

Açılış oturumunda İnsani ve Sosyal Araştırmalar Merkezi Müdürü Ahmet Emin bey tarafından bir konuşma yapılmış, kendisi Suriye devrimi başladığından ve Türkiye'de Suriyelilerin varlığından yedi yıldan fazla süre geçtikten sonra nihayet gerçekleşen bu buluşmanın önemini vurgulamıştır. Kendisi bir buluşmanın bir yandan tarafların birbirini yakından tanımalarına katkı sağlamasının diğer yandan da fikir alışverişinde bulunacakları ve tarafların birbiriyle daha fazla tanışıp kaynaşması sağlanarak, sorunların çözümüne katkı sağlayacak sonuç tavsiye ve düşüncelere varılacak bir yer olmasını umduklarını belirtmiştir. Öte yandan Ahmet Emin bey Suriyeli ve Türk gençlerin buluşmasının öneminin gençlerin yaşı ilerlemiş olanlara göre bir çok farklı alanda ayrıcalıklı olmalarından kaynaklandığını ve bunların başında umulan değişiklik sürecinin yönlendirebilecek şekilde kendilerinde bulunan değişim enerjisinin, inançlarının yolunda gitme ve bunun için çalışma güçlerinin ve aralarında kardeşlik ortamında yaşayabilmelerinin geldiğini vurgulamıştır.

Suriye Diyalog Merkezi başkanı Dr. Mücahit Muhallalati ise Suriyelilerle Türkler arasında hiç kesilmeyen diyalogun devam etmesinin ve bu diyalogun bugün yaşadığımız yeni koşullarla uyumlu bir şekilde geliştirilmeye çalışılmasının önemini vurgulamıştır. Gençlerin karar alma sürecine katılımının önemine de değinen Dr. Mücahit, gelecekte etkilerini yaşayacak olmaları açısından alınan kararlardan en fazla etkilenenlerin gençler olduğundan bahsetmiş, kendilerini ilgilendiren konularda açıkça ve şeffaflıkla konuşmaya ve ilgili makamlara ulaşıncaya kadar seslerini yükseltmeye gençleri teşvik etmiştir.

Oturum 1 : Ortak Dert Ve Sorunlar

Katılımcılar bu oturumda yaşadıkları problem ve sorunları tartışmışlardır. Bunların başında ise bazı toplumsal problemler ve karşılıklı yanlış anlamalar gelmektedir. Suriyelilerin Türkiye'deki varlıkları ile ilgili ekonomik bazı problemler konusunda anlamaları ve bu yanlış anlamaların büyütülmesinde basın araçları ile sosyal paylaşım platformlarının rolleri ele alınmıştır.

1. Toplumsal Problemler

Oturuma katılanlar Suriyelilerin Türkiye'ye göçmelerinin ve bu yeni ülke ve onun farklı eğitim ekonomi ve kültür tarzıyla buluşmalarının kendileri için çok faydalı olduğu, aynı zamanda misafir eden toplum için de yeni işgücü gelmesi ve karşılıklı ticari bilimsel ve kültürel değişim olanakları açısından faydalar taşıdığı konusunda hemfikirdirler. Aynı ortamda farklı kültürlere sahip toplumların bulunması, misafir eden toplumun özellikle de ekonomisi açısından büyük bir fırsat ve güç noktasını temsil etmektedir. Ancak misafir eden devletin kabul edilebilir sonuçlara ulaşabilmek için bu yeni kaynağın yönetimi konusunda doğru planlamalar yapması gerekmektedir.

Katılımcılardan biri yanlış anlamaların toplumların köklerini ve tarihsel gelişimlerini anlamamalarından kaynaklandığını ve Türkiye'nin geçmiş dönemde İslam aleminin kalbi ve hilafet merkezi konumunda olduğunu, sonradan dini engelleyen ve sınırlamalar getiren laik bir devlete dönüştüğünü, insanlara dinin ve İslam'ın Araplara has bir şey olduğu ve Türklerin bununla alakası olmadığı bağlamında belirli bir anlayışı dayattığını ve bu nedenle Suriye halkı konusunun bazı Türklerin zihninde özgürlük için çalışması bağlamında bir bütün olarak İslam dünyasını ilgilendiren bir sorun olmayıp, yerel bir insani sorun gözüyle bakmalarına neden olduğunu vurgulamıştır. Diğer bir katılımcı ise iş birliği içerisinde sorunları çözmek ve engelleri aşmak için Suriyelilere yardım elini uzatan birçok Türkün bulunduğu ve aralarındaki işbirliğinin tüm önceliklerin başında geldiğine dikkat çekmiştir.

Bir diğer katılımcı kültür ve geleneklerin farklı olması ve özellikle de misafir toplumun bunlara dikkat etmemesinin yaşanacak birçok sorunun temel nedeni olduğunu ve bunların başında Suriyelilerin iki toplum arasındaki kültür farkına çoğunlukla dikkat etmemelerinin geldiğini ifade etmiştir. Örneğin bazı Suriyelilerde bulunan kamusal alanlarda yüksek sesle konuşma, gece geç saatlere kadar ayakta durma ve benzeri adetler Türklere bulunmamaktadır. Çözülebilmesi için basın tarafından bilinçlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi gerekmekte olup, böylece iki farklı toplum olarak değil bir ailenin iki bireyi olarak bu sorunlar aşılabilecektir demiştir.

Bu noktada katılımcılardan biri Suriyelilerin Türk toplumunun geleneklerine dikkat etmeme nedenlerinden birinin bu gelenekleri bilmemeleri olduğu, Suriyelilerin iltica ettiği bazı ülkelerde iltica ettikleri ilk dönemde neredeyse herkesin yoğunlaştırılmış kurslara giderek burada yeni toplumun dil ve kültürünü öğrendikleri, ancak Türkiye'de bunun yapılmadığını,

bu bağlamda Suriye toplumlari ile Türkiye İSMEK¹ merkezleri ve diğler hükümet makamlari arasında yapılabilecek çalışmanın en önemli noktalardan birini teşkil ettiği yorumunda bulunmuştur.

Türk öğrencilerden biri toplumlarda daima yaşanan bir gerçeğe dikkat çekmiştir ki, bu da toplamların büyük çoğunluğu ekonomik zorluklar yaşadıklarında göçmenleri suçlarlar. Hatta sadece asıl toplamlar değil ilk dönemlerde göçmüş olanlar bile yeni gelenlere suç atarlar. Buna örnek olarak Amerika'da bulunan Meksikalıları ve Almanya'da bulunan Türkleri göstermiştir.

2. Yanılış Anlaşılma Problemleri

Suriyeli katılımcılardan biri, Türkiye'deki gençlerin iki kısma ayrıldığını, bir kısmının kendilerinin buradaki varlıklarını anladıklarını kabul ettiklerini, Türkiye'ye gelme sebeplerini anladıklarını ve bir nebze de olsa ülkelerinin başına gelenleri ve kendilerini iltica etmeye mecbur bırakan sebepleri bildiklerini, yada konuya dini teraziden bakarak anladıklarını ve Suriyelileri din kardeşi ve komşu ülke vatandaşı gördüklerini söylemiştir. Bu kimseler anlayılı ve yardımcı olduklarından dolayı çok fazla çaba harcamaya ihtiyaç kalmamaktadır. Ama fiili problem Suriyelilerin Türkiye'deki varlığının saygınlığını tamamen görmezden gelen diğler tarafla yaşanmaktadır. Bu kimseler belki de dini nasihat dili ve gönlündeki coşku ve kardeşliği uyandırmanın ötesinde bir dile ihtiyaç duymaktadırlar. Çünkü normal hitap dili bunlara uymamaktadır. Türkiye'nin iç çekişmelerindeki bazı siyasi olaylara yatırım yapan bazı basın araçları ve sosyal medya platformlarının uyguladığı ters hitabın etkilerini dengeleyecek veya hafifletecek güçlü bir hitap diline ihtiyaç duyulmaktadır. Yine katılımcılardan biri bazı basın araçlarının Suriyeliler konusunu toplum içerisinde mülteciler kesimi diye bir kesim olarak işlediğini, halbuki Türkiye'de diğler yabancı ikamet sahiplerinin aynı hukuki ve ekonomik koşulları ile yaşayan ciddi bir Suriyeli kesimin bulunduğunu ve bu kesimin herhangi bir yardım almadan kendi yaşam eğitim ve sağlık masraflarını üstlendiklerini dile getirmiştir.

Yine oturum esnasında bazı Türklerin dilinde yaygın olan Suriyeli gençlerin üniversitelere sınavsız ve hiçbir belge sunmadan Türk gençlerden daha kolay bir şekilde girdikleri ya da Suriyelilerin Türk hükümetinden devamlı ve çalışmadan maaş aldıkları yönündeki algılara cevaplar verilmiş ve Suriyelilerin üniversite kayıt sürecinde Türk gençlerin tabi olduğu sınavların aynalarına tabi oldukları, Türklerin kontenjanlarını asla almadıkları, aksine üniversitelere yabancı öğrencilere tahsis edilen kontenjanlardan girdikleri ve bu kontenjanların üniversiteler ve hükümet tarafından Türk öğrencilerin kontenjanlarına dokunulmadan verildiği, devlet tarafından yapılan yardımların ise yine Türk hükümeti ve Türk Kızılayı tarafından belirlenen standartlar doğrultusunda özel ihtiyaç sahibi olan belirli bir kesime yapıldığı, yapılan bu algıların büyük çoğunluğunun doğru olmadığı ve düzeltilebilmesi için daha fazla basın ve bilinçlendirme çabasına ihtiyaç duyduğu anlatılmıştır.

Bir başka katılımcı ise Suriyelilerin kendilerini tabir etmeleri ve Türk toplumu içerisinde kendileri hakkında yaygın bulunan anlayışa açıklama yapmaları gerektiğinden bahsetmiş,

¹ Türkiye'nin her yerinde yaygın bulunan ve gerek Türkiye'de gerekse yabancılara eğitim hizmetleri sunan meslek eğitim ve Türkçe eğitim merkezleri

forumu katılan Suriyeliler üniversitelere giriş için uygulanan sınav konusunu açıklamışlar, en azından bu konuda işittikleri sır perdesini kaldırmışlar, toplum tarafından kabul edilmeleri için bu gerçekleri yaymaları ve daha fazla çaba harcamaları gerektiğini söylemişlerdir.

Bir başka katılımcı ise gerek Suriye toplumu ve hatta gerekse Türkiye toplumunda bireylerin yanlış davranışları nedeniyle toplumların sınıflandırılması anlayışının tehlikesine dikkat çekmiştir.

3. Ekonomik Durum Problemi

Bu bölümde katılımcılar, Suriyelilerin Türkiye'de bulunması neticesindeki ekonomik etkileri tartışmışlar, en fazla Suriyeli grupların güney şehirlerde bulunduğuna dikkat çekmişler ve ardından katılımcılar Türkiye'deki Suriye toplumunu ilgilendiren bazı ekonomik gerçekleri ele almışlardır. Öyle ki Türkiye'ye gelen bazı Suriyelilerin yanlarında getirdikleri paralar azımsanamayacak ölçüdedir. Kendileri bu paraları Türkiye'ye getirerek Türkiye'nin ekonomi çarkına dahil etmişlerdir. İkinci olarak ise Suriyelilerin faydalandığı iş piyasası Türklerin iş piyasası ile çatışmamaktadır. Çünkü Suriyelilerin kendi müşterileri ve kendilerine ait ürünleri bulunmaktadır. Son olarak Türkiye'de Avrupa'da akrabaları bulunan ve kendilerine yabancı döviz ile para gönderen azımsanamayacak ölçüde Suriyeli bulunmaktadır. Bu durum da aynı şekilde yabancı dövizin ülkeye girmesi açısından ekonomik duruma katkı sağlamaktadır.

Öğrencilerden biri de Suriyeli şirketlerin Türk ekonomisine sağladığı faydalardan bahsetmiş, ardından Suriyelilerin Türkiye'deki iş piyasasında karşılaştıkları zorlukları ele almıştır. Bunun başında Türk devletinin Suriyelilere çalışma izni verme konusunda gecikmesi ve Suriyeli işçilerin kendilerine reddetme imkânı tanımayan ekonomik koşullar nedeniyle hiç de adil olmayan zorlu çalışma koşullarını reddetmekte zorlanması gelmektedir. Suriyeli işçiler Türklerin kabul etmediği şartlardaki işleri rekabet hedefi ile değil, ihtiyaçlarını giderebilmek için kabul etmekte ve doğal olarak bu durum birçok iş sahibi kullanmaktadır.

Katılımcılardan biri Suriyeliler açısından iş piyasasının Türk hükümetinin bu kadar sayıda Suriyeliyi beklememesi ve bu kadar büyük sayıda hazırlığa sahip olmaması nedeniyle kaos yaşadığını dile getirmiş, Suriye'den diplomalarını getirememelerin ve Suriyelilerin kendi yeteneklerine uygun olmayan işlerde çalışmak zorunda kalma problemleri de ele alınmış ve bu sorunun çözülmesi için bir şeyler yapılması gerektiğine dikkat çekilmiştir.

Ardından Reyhanlı ve Antep bölgesinde Suriyelilerin özellikle de restoranlar, kıyafet ve meyve sebze alanlarında pazarın canlanmasında büyük rol oynadıkları belirtilmiş, Suriyelilerin ihtiyaçları nedeniyle Türklerin kabul etmediği işleri kabul ettiklerini, ev sahiplerinin hırsları nedeniyle ev kiralalarının yükseldiğini ve işin sonunda Suriyelilerin bu kiralaları kabul etmekten başka çarelerinin kalmadığından bahsedilmiştir.

OTURUM 2 : ORTAK YAPI

İkinci oturum, Suriyelilerle Türkler arasında ortak yapı oluşturulması konusuna tahsis edilmiştir. Birinci oturumda teşhis edilen sorunların çözümleri ve Suriye'de Türk

toplumlarının ortak geleceğinin inşasına yönelik düşünceler hakkında tartışmalar yürütülmüştür.

Bazı Türk katılımcılar ortak geleceğinin inşasında başlamadan önce iki toplum arasında daha derin tanışmanın ve karşılıklı olarak her bir toplumun güç noktalarının bilinmesinin önemini vurgulamışlardır. Katılımcılar Türkiye'de Suriyelilere ve Araplara ait kapalı ve izole bir toplumda kapalı kalmak yerine, toplumu anlamının anahtarı olan Türkçeyi öğrenmeye yönelmeleri gerektiğini vurgulamışlardır. Türk devletini ve kurumlarını da Türk toplumunun farklı kültürlerinin Suriyeli misafirlere tanıtılmasını hedefleyen toplumsal katılım programları ve dil eğitimi programları oluşturmaya davet etmişlerdir.

Gerek Suriyeli gerekse Türk katılımcılar Türklere genel olarak hitap edebilmek ve hitap edilen kesim dairesini genişleterek harekete geçirebilmek için basın kullanılması gerekiyor çünkü şahsi hareketleri dar bir dairede kalacağını ve Türk toplumunun bakışını değiştirecek tetkik sonuçlarını doğurmayacağını söylemişler, Suriyelileri meslekleri yanlış anlamaları ortadan kaldırmak siyasi olarak basın saldırılarını engellemek başarılı Suriye modellerine abartı yapmak için ışık tutmak bunları Türk toplumuna ifade etmek ve eğitim ekonomi ya da toplumsal alanlarda bunlardan istifade yöntemlerini açıklamak üzere basın stratejisi geliştirmeye davet etmişlerdir. Suriyelilerin sosyal paylaşım siteleri yatırımları Türkiye sokaklarında kendileri hakkında sorulan Suriye'de kalıp savaşıma ya da üniversitelere sınavsız girme gibi sorulara Suriyelilerin verdiği cevaplara dair video kayıtlarının buralarda yayınlanması şeklinde kişisel girişimlerin önemi de vurgulanmıştır.

Bu sorunların çözümü noktasında Suriyelilere düşen görevlerle ilgili olarak Suriyeli bir öğrenci Suriyelilerin bu açıdan bazı sorumlulukları üstlenmeleri ve yükü sadece Türklerin omzuna atmamaları gerektiğinden bahsetmiştir. Zira Suriyeliler gerek siyasi gerekse kurumsal düzeyde, çekilmeden, olumsuzluk veya kararsızlık göstermeden kendileri hakkındaki bu yanlış düşüncelere karşı koyabilirler. Ayrıca Türk toplumunda sadece mütebedeyin kesime odaklanmadan çeşitli arka planları muhatap alan faaliyetlerde bulunma ve geleneksel olmayan yöntemlerle Suriyeliler hakkında olumlu fotoğraf çizme çağrısında bulunmuşlardır. Müzik ve resim gibi sanatlar, fuarlar, yemek pişirme ve benzeri faaliyetler bu araçlar arasındadır. Bir diğer katılımcı da aynı fikri vurgulayarak, yabancı öğrencilere kültür tanıtımına yönelik üniversitelerde yapılan faaliyetlere benzer surette Suriye kültürünün tanıtım faaliyetleri, Suriyelilerin Türkiye'nin turizm alanlarını tanıyacakları kültür turları ve teknik ya da dil çalışma atölyeleri düzenlenmesi gerektiğini söylemiştir.

Bazı öğrenciler Suriyelilerin kendi sorunlarını Türklere aktardıkları tek bir sesin bulunmamasının bu sorunların tırmanmasının nedenlerinden biri olduğunu, kendileri adına konuşan tek bir gölgenin altında düzenli şekilde hareket etmelerinin kendilerini duyurma ve Türk hükümeti tarafından daha ciddi bir şekilde karşılık görme fırsatını artıracaklarını düşünmektedirler. Sorunlarının ilgili birimlere ulaştırılma sorumluluğunun büyük ölçüde kendi omuzlarında olduğunu, zira bu konuları en iyi kendilerinin bildiklerini ve ellerinden geldiği kadar Suriyelilerin sesi olacaklarını vurgulamışlardır. Tartışmalarda Suriye toplumunun Türkiye'de sıkıntı çektiği güven ve liderlik krizi de dile getirilmiştir. Zira Suriyelilerin büyük çoğunluğu seslerini ilgili Türk birimlerine ileten temsilcilerine güvenmemekte ve Türklerle

yaptıkları toplantıların büyük ölçüde kendi şahsi ya da grup taleplerine yönelik olduğunu düşünmektedirler. Bürokratik karışıklık da bulunmakta olup, Suriyeliler bazı açıklama ya da farklı düzeylerde kendilerini ilgilendiren kanun ve kararlar ile ilgili müracaatlarda nereye başvuracaklarını bilmemektedirler. Öte yandan görevlilerin mizacına göre bu kanunların uygulama yorumlaması da değişmektedir.

Ümmetin büyük sorunları ile ilgili Suriyelilerin ve Türklerin ortak çalışmaları hakkında katılımcılardan bazıları Suriyeli gençleri günlük hayatının detayları ile meşgul olmaktan ümmetin sorun ve problemlerine bakamayacak durumda olduklarını, ülkeleri Suriye'den çıktktan bu yana her gün bir başka zorlu yaşam koşulu ile karşı karşıya kaldıklarını ve bu durumun kendilerine İslam ümmetinin sorunlarını düşünme lüksü tanımadığını söylemişlerdir. Bahse konu bu sorunlar farklı düzeylerde medeniyet ve bilim açısından ümmetin içinde bulunduğu durum, Kudüs sorunu, Filistin özgürlük ve kalkınma konularındır.

Bu konuşmaların akabinde bazı Türk katılımcılar sorunlarının çözümü konusunda Suriyeli kardeşlerine katılım sağlayacaklarını, onlara göre ümmet kavramının anlamını bu olduğunu ve birbirimizle olan ilişkilerimiz ve sorunlarımızın çözümü konusunda temel bilgimizin ümmet kavramı olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

TAVSİYELER VE KAPANIŞ

Forumda gerçekleştirilen doğrudan ve dolaylı tartışmalar neticesinde aşağıdaki tavsiyelerde bulunulmuştur:

Kurum dernek ve vakıflara yönelik tavsiyeler

1. Türk toplumunun kültürü ve adetlerinin tanıtılacağı ve Suriyelilere Türkiye'de Türkçe öğretilen merkezlerin oluşturulması. İSMEK merkezleri farklı bölgelere yayılmış olması itibarıyla bu rolü üstlenebilir.
2. Suriyelilerle Türkler arasında ortak basın platformu oluşturarak Suriye toplumuna karşı yapılan karalama ve propaganda girişimlerine önleyici ve düzeltici basın çalışmalarının yürütülmesi, Türk toplumunda etkin ve güzel örnekleri göstermek suretiyle yanlış düşüncelerin aydınlatılması, gerek Suriyeli gerekse Türklerin yaptıkları davranışlar neticesinde ortaya çıkabilecek kriz durumlarının anlatılması ve her iki toplumun karşılıklı kültürlerinin tanıtılması.
3. Suriyelilerle ilgili kanunlar bunların yorumları ve tadilleri ile ilgili olarak müracaat edilmek üzere Suriye Türk irtibat ofisi kurulması bilgi toplamak ve pratik istatistiklere göre karar almak için istatistik ofisi açılması.
4. Suriyelilerin sorunları hakkında Türklere hitap eden ve kendileri ile üst düzey iletişim kurarak sorunları takip eden uzman ve yeterlilik sahibi bir çatı inşa edilmesi gerektiği.
5. Suriyelilerin sabit kalma ve ikamet evrakları sorunlarının ve hukuki işlemlerinin takip edilmesi. Zira bu sorunlar Suriyelilere en büyük mali ve kişisel sorunu teşkil etmektedir. Öte yandan Türkiye'nin bürokratik düğümleri ve bazı ülkelerde olduğu

gibi gereksiz birçok evrak talep edilmesi durumu Suriyelileri yüksek miktarda paralar ödeyerek rejimin konsoloslughuna müracaat etmeye mecbur bırakmaktadır.

6. Asgari ücret ve sigorta koşulları gözetilmeksizin Suriyeli işçilere uygulanan zorlu çalışma koşullarının takibi, öte yandan Suriyeli meslek ve zanaat sahiplerinin hukuki durumun düğümlü olması neticesinde mesleklerini icra edememeleri ve diplomalarını getirmeye ya da onaylatma ya muktedir olamamaları.
7. Suriyelilerin Türkiye'deki varlığını kabul etmeyen ancak arka planında kardeşlik karşıtı dil kullanarak dini olmayan anlayışlar ya da gruplara hitap etmeye yönelme, onlara karşı uygun olmayan hitap kullanılmaması, onlara başka araç ve yöntemlerle açılım yapılması (karşılıklı anlaşma dili, basın yöntemleri, sanat, müzik, fuarlar, resim, mutfak, kültür vb.)

Bireylere yönelik tavsiyeler

- Mahalle ve komşu düzeyinde Türklerle tanışmak, kaynaşmak, karşılıklı muhabbet ortamı sağlanması, Suriyelilerin koşullarının aktarılması, Türkiye'ye gelmeleriyle birlikte ortaya çıkan ticari, ekonomik ve kültürel fırsatların anlatılması
- Türkçe öğrenme ve misafir neden Türk toplumunun kültür ve adetlerinin tanınması, saygı duyulmasına davet ve teşvik edilmesi
- Bazı Türklerin zorlandığı veya yönlendirmeli basın araçlarının algı operasyonu yaptığı konularda basın platformlarının oluşturulması, videolar çekilmesi ve sosyal medya araçları üzerinden yayınlanması
- Toplu faaliyetlere yatırım, üniversitelerde Suriyelilerin ayrışması, sorunlarını anlatmak ve yanlış anlamaları ya da kendine karşı oluşturulan; cemaatlere katılım, yardım ve diğer konulardaki algı operasyonlarından giderilmesine katkı sağlanması.